

Etablerad musiklekverksamhet i daghemmen hotas av nedläggning

Samarbetet mellan grundläggande konstundervisning och småbarnspedagogik har utvecklats i Esbo sedan 2008. År 2013 utvidgade nämnden för småbarnspedagogik verksamheten och fastställde samarbetsprinciper. I beslutet preciserades platser för barn från familjer med lägre inkomster, former för samarbete med alla daghem samt personalens deltagande och utbildning. Verksamheten är nu väl etablerad, familjerna är nöjda och den har haft positiva effekter, bland annat på daghemmens musikundervisning och barns språkutveckling. I juni och september 2025 har musikinstitutet i Esbo informerats om att musikverksamheten för totalt 1 344 daghemsbarn kommer att upphöra vid slutet av vårterminen 2026. Samtidigt kommer arbetet för 10 kvalificerade musikpedagoger att upphöra eller minska.

Välgrundade och positiva effekter

Musiklekverksamhet på småbarnsstadiet stöder alla barns självuttryck, grupp- och kognitiva färdigheter, upplevelse av gemenskap samt uttryck av känslor på ett socialt accepterat sätt. Genom musiken kan man skapa en positiv och prosocial känslomiljö i förskolan. Dessutom har musiken flera hälsofrämjande effekter, som även personalen i förskolan kan dra nytta av (Huotilainen 2019).

Hjärnforskning betonar barns rätt att utöva musik redan före skolstart. Bakom högkvalitativ musikverksamhet på daghemmen står kvalificerade lärare, lagstiftning och skolvisa läroplaner i kombination med daghemmens verksamhetsplaner. Utbildningens långsiktighet och ansvarstagande betonas särskilt för barn i förskoleåldern. Särskilt de barn som behöver mest stöd för sin kognitiva, språkliga och sociala utveckling har nytta av långsiktigt musikutövande. Den regelbundna undervisningen i musiklek vid daghemmen, som kan pågå upp till fyra år, har i doktorsforskning visat sig främja barnens språkinlärningsförmåga ("Music playschool enhances children's linguistic skills", *Scientific Reports – nature.com*, Tanja Linnavalli 2018).

I kärnan av Esbo-strategin

Musiklekskoleverksamheten på daghemmen förverkligar centrala värden i Esbo-berättelsen, såsom barnens och ungdomarnas smidiga vardag. Undervisningen sker under daghemsdagen, vilket gör att även barn vars familjer saknar resurser att transportera barnen till fritidsaktiviteter på kvällarna kan delta. Verksamheten bedrivs i socialt utsatta områden, och barn med invandrarbakgrund utgör majoriteten av platserna för fria elever. På så sätt motverkas delvis områdessegregering när det gäller fritidsaktiviteter. Nästan 1 500 familjer sparar varje vecka in på extra transporter, vilket ökar familjernas gemensamma tid och stödjer Esbos mål för hållbar utveckling. Verksamheten är ett föredöme på tvärsektoriellt Esbo-samarbete, som möjliggör resursfördelning till nyttig verksamhet som annars inte vore ekonomiskt möjlig.

Kostnadseffektiv verksamhetsmodell och finansieringsgrunder

Fyra privata, icke-vinstdrivande musikinstitut med statsandelar i Esbo bidrar med betydande statsbidrag till förmån för Esbo-barn. Eftersom musikverksamheten på daghemmen är en del av målinriktad, årligen nivåvis progressiv grundläggande konstutbildning, kan den finansieras med medel från Undervisnings- och kulturministeriet, till skillnad från kortvarig verksamhet. Verksamhetsmodellen har etablerats som kostnadseffektiv.

Exempel på kostnadsstruktur för musikleksskoleverksamhet vid Esbo musikinstitut (EMO):

År 2025 deltar 679 barn, varav 11 barn, det vill säga 16,3 %, är elever som deltar utan avgift. Eleverna får **30 undervisningstillfällen per år, vilket totalt ger 20 370 musikstillfällen per år.** Fem lärare undervisar totalt 82 veckotimmar dagismusik, med **lönkostnader på 179 375 €/år.** En kontorssekreterare arbetar 5 timmar/vecka (information, anmälningar, terminsavgifter, kommunikation) med **administrativa kostnader på 5 977 €/år.** Terminsavgiftsintäkter: 679 barn minus 11 fria elever $\times$ 120 € $\times$ 2 betalningstillfällen = **136 320 €/år.**

Statsbidrag från UKM behövs med **49 032 €, vilket motsvarar endast 2,4 €/lektion eller 26 cent/barn/lektion.** På så sätt bär familjer som betalar en rimlig terminsavgift med sig även barn i nollavgiftsklassen. Antalet av dessa har ökat – har förskolans inkomstgränser höjts?

Enligt den nya föreslagna lagen om grundläggande konstundervisning blir elevantalet från och med 2027 ett finansieringskriterium. Den riktlinje som meddelats musikinstitutet om att avsluta dagismusiken minskar elevantalet, minskar statsbidragen och försämrar därmed långsiktigt Esbo-barns tillgång till musikundervisning.

Esbo stad har inte tilldelat verksamheten någon extra finansiering, utan läroinrättningarna har riktat sin egen grundfinansiering dit på grund av verksamhetens samhällseliga påverkan. Esbo stads kulturförvaltning finansierar viktiga konstpedagogiska projekt och även ett daghemspilotprojekt, som har föreslagits som ersättning för den nuvarande musikleisverksamheten vid daghemmen. All konstpedagogik genom olika kanaler är värdefull i ett barnrikt Esbo. Daghemspilotprojektet (8 undervisningstillfällen för 5-åringar) ersätter dock på inget sätt de etablerade partnerskapen för daghemsmusikverksamheten vad gäller effekt och genomslag.

Utvecklingsbehov

När dagismusikverksamheten har spridits till nya daghem och lärare, och de inledande koordineringsmötena har blivit historia, har behovet av att stärka kommunikationen och informationen om enhetliga rutiner identifierats. För detta ändamål har de fyra musikinstitutet tillsammans i oktober 2025 utarbetat principer för likabehandling inom dagismusikverksamheten, vilka finns som bilaga. Dessa principer bearbetas gärna tillsammans med småbarnspedagogiken. Som utgångspunkt stödjer de mål som Utbildningsstyrelsen har fastställt för småbarnspedagogik och grundläggande konstundervisning varandra på ett utomordentligt sätt.

Alla behövs i gemensamma insatser

I Esbo bor 74 110 barn och ungdomar under 19 år. Var tionde barn som föds i Finland föds i Esbo, och inom småbarnspedagogiken är 32 % av barnen flerspråkiga. Samtidigt ökar familjernas segregering, och det blir allt viktigare att säkerställa en långvarig fritidsaktivitet för varje barn som engagerar barnet i gemenskapen. Om verksamhetsmodellen skulle vara att om en aktivitet inte kan erbjudas gratis för varje Esbo-barn, så erbjuds den inte åt någon, skulle resultatet bli beklagligt. Hellre samarbete, med olika kanaler och finansieringsmodeller som utnyttjas.

Det är svårt att förstå hur beslutet om nedläggning av dagismusikverksamheten är förenligt med Esbo-berättelsen och utvecklingen av barns välmående. Musikinstituten har resurser för att bedriva undervisningen och ingen extra finansiering behövs. Det som krävs är enbart tillstånd att fortsätta med den framgångsrika musiklekverksamheten i daghemmen, för vilken vi, musikinstituten i Esbo, vädjar till de beslutsfattande i staden.

I Esbo den 28.11.2025

Med vänliga hälsningar

Espoon musiikkiopisto

Rehtori Paula Jordan

19 yhteistyöpäiväkotia, joissa
689 lasta

96 vapaaoppilasta

3,5 opettajaa

Musiikkiopisto Avonia

Rehtori Ilari Iivonen

11 yhteistyöpäiväkotia, joissa
224 lasta

22 vapaaoppilasta

2 opettajaa

Musiikkiopisto Juvenalia

Rehtori Sanna Saarinen

15 yhteistyöpäiväkotia, joissa
316 lasta

36 vapaaoppilasta

2,5 opettajaa

Musikinstitutet Kungsvägen

Rektor Patrik Smulter

5 samarbetsdaghem, varav

115 barn

2 frielever

2 lärare på deltid